

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis ar peelitumeem maffa:

Ar peesubtitšchanu ceššimē:	Riģā fanemot:	Ar peesubtitšchanu aššimē:
Par gadu 3 rbl. — lap.	Par gadu 2 rbl. — lap.	Par gadu 3 rbl. 60 lap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.	1/2 gadu 1 rbl. — lap.	1/2 gadu 2 rbl. — lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.	1/4 gadu — 60 lap.	1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Politiks un literariks laikraksts.

49. gada gabjums.

Redakcija un ekspedija atrodas Riģā.
 Črsta plates tipo-litografija, burtu lectumē un foto-litografija per Petera bafu.
 Studinajumi maffa:
 10 lap. par weenas slejas smalku rasku rindinu, preeššupst 30 lap.
 Apstallejumi us Mahjas Weefi un studinajumi suštami us šchabdu adreft:
 Bz. ušcwekuzio raseru Maacs Bianceri, r. Para. (Mahj. Weefi effped. Riģā.)
 Ar katru mehnefi temkopibas peelikums.

Mahjas Weefis llnahk weenreit nedetā, trefchdeenās. — Ar katru numuru llnahk literariks peelikums un katru mehnefi temkopibas peelikums.

Manuscriptu manuſcriptu ceſubtitaleem:

Manuscriptu ceſubtitaleem japaſino rebahtijai unu iſtce mahtri un adreft. Manuscriptu ceſubtitaleem japaſino rebahtijai unu iſtce mahtri un adreft. Manuscriptu ceſubtitaleem japaſino rebahtijai unu iſtce mahtri un adreft. Manuscriptu ceſubtitaleem japaſino rebahtijai unu iſtce mahtri un adreft.

No 33.

Riģā, 18 augustā

1904.

Satura: Wiſaugſtakais Maniſeſts. — Riģna ap Port-Artu. u. —
 Maſchinu laſch. — No ceſchimes: a) Walobas ſinas. b) Baltijas
 notikum. c) No jitam Kreewijas pufem. — No Riģas. — No adreftem.
 — Ubrupes (torgi). — Tirgus ſinas. — Zelearamas. — Daſchadi rakſti:
 Lopeem kaitigi augi. (Veigā.) — Maudoſchi fuſioni. — Meteorologiſtas
 ſajijas. — Dabifas leepes.
 Literariſtā Peelikumā: Lemermuras liģgawa. (Turpina-
 jum.) — Wandonis.

Wiſaugſtakais Maniſeſts.

No Deewa ſchchlaſtibas

Mehs, Nikolajs Otrajs,

Wiſas Kreewijas Keisars un Patwaldneeks,

Polijas Zars, Somijas Peelknafs

u. t. t., u. t. t., u. t. t.

Daram ſinamu wiſeem ſaweem uſtija-
meem pawalſneekem:

Pateildamees Wiſaugſtakam, las eegrofa walſtju liſte-
 nus un ir ſwehtijas Muſhu Namu, dabwinadams Mums
 piemdfimto Dehlu, Mehš, Eronamanteneela Beſarewitſcha un
 Peelknafa Alekſeja Nikolajewiſcha preejigajā ſwehtās kriſti-
 ſchanas deenā, iſpildidami Sawas ſerbs paſchawigo weh-
 leſchanos, greeſchamees domās per Mums zaur Deewa prahtu
 uſtjetās kreewu tautas leelās ſaimes.

Tagad pahdſchwejamais grehtu pahrbaudijumu laifs
 ir prahtis tautas ſaneiſchanos ſpehſā, bet ari rabdijis wiſas
 paſaulis preeſchā neſatrinajamas waronibas un labprahtigas
 rebwemes miſheſtibas peemebrus. Schabā laifs mums ſe-
 wiſchki patihlami eet palibgā Saweem uſtjameem pawalſ-
 neekem, atweeglinot wiau neateekamās wajadſibas un pee-
 tam neattorigi no walſis lauberihzibas ſinā ſperameem ſe-
 ſeem, labdi norahditi maniſeſtā no 26. februara 1903. gada
 un ſperamit mēpahrējā walſis pahrwaldibas ſahitibā.

Wiſpirimā ſahritā mehš greeſam wehribu uſ lauzeneeku
 dſchirē uſtjuresuſchos, no ſemneeku un daſchām jittautibneeku*)

*) Paſchamofchā liſtumbewa ſem noſauluma jittau-
 tibneeki ſaprot: a) Sibirijas eedſimto jiltis (ſimemot ſewiſch-
 ſchultichu nobalas Peeljubras apgabala, dſingorjus un Romandoru ſalu
 uſtjautibneeku); b) famojedus; c) Etawroples gub. nomacus (ganu
 tautas); d) ſalmikus; e) krigiſus; f) Eurlaſtanas jittautibneeku; g) Wiſ-
 ſaprijas apgabala ordu peedeerigos; h) Kaukaſijas ſalmeneeku jiltis;
 i) ſchidus un j) ganu jiltis, las uſtjuras uſ Kreewijas un ſinas robe-
 ſcham un nereti uſ paſchu wehleschanos iſleeto Kreewijas malobas ap-
 jareſibu.

Daſchadi rakſti.

Lopeem kaitigi augi.

(Veigā.)

Warcubt wiſteelata ſchabā nelaimē notifa 28. jun.
 1900. g. Montanā ſahdas 5 weſtes no Wringſtonas. No
 Oregonas bija eewetas 6000 aitas, kuras dſina diwoš baroš.
 Weens bars gabja gar ſahdas upes kreiso, otrs gar labo
 traſtu. Rahdā rihta weens bars peepesch ſaſtima, gandrih-
 beſ iſnehmuma, un triju deenu laifs no 3000 aitam 1900
 bija beigtas. Tā ka liſma uſnahza tilai weenā barā, tad
 uſnahza aifdomas, tā aitam buhš iſchſcham laut las eedois;
 eeahtās iſmekleſchana, pee lam raubdija ari iſſinat waj ſahdi
 neſinami laundari jektā now iſſatijuschi ſahdas nahwigas
 ſahles. Bet neatrada nekahdas ſhmes, uſ ko ſahdas aifdomas
 waretu dſihināteek. Bet iſhtenais jehlonis tomehr ari nahza
 gaifmā. Nelaimigajam baram bija jaet zaur apwitu, kur
 auga toti dands lupinu, to laifu jau gandrih trihš pehdas
 garas. Gandrih wiſeem augeem bija jau gatawas ſehklas
 un wiſu noſprahguſcho aitu lungoš atrada leelu pulku willa
 pupu. Dirs bars otrpus upes neſaſtapa lupines un palika
 ſweſis.

Bet neween ganos ejot lopeem draud ſchahdas breeſmas,
 jo raſchigās lupines teel ſogatarwotas, tā ſeens, ar kuru lopus
 ehdiņa pa ſeemu. Te nu gan nelaimes atgads retaki, bet
 tad reiſ nahš, tad tās now nekahdas maſas. Nowedrojumi
 un iſmehginajumi rahdija, ka lupinu ſugas tilai tad
 kaitigas, tad tās gandrihſeemahluſchās un
 pahkſtes ſatura nogatarwojuſchās ſehklas,
 kamehr zitos laifos tās ir gluſchi neſaiti-
 gaw. Iſrahdijas, ka julija mehneſis Montanā wiſkaiſigaiſis,
 jo ſchā laifs nogatarwojās lupinu ſehklas. Jaunas lupines
 ar neattihſitām pahſtem naw kaitigas un ſitpat nelaiti-
 gas winas ari ir ſeptembri, tad pupas jau iſchruſchās iſ pah-
 ſtem. Bet tomehr ofſijali teel dots padoms, lupines ſeenā
 nemas nekeet, jo beſchi war uſnahkt liſma zaur pahſta-
 tiſchanos un datai lupinu jaſauj jau ari eenohktees, lai buhtu
 ſehklas, un tahdā ſehklas laufs lopi nepamaniti war ee-
 ſchmauſtees.

Logu ſtiklus

no ſitla fabrikas „Annenhütte“ Puſſeneekos pee
 Wentſpiles, Kurjeme, tura wiſos ejoschos leelumos krahtumā
 un peedahwā pa fabrikas jenam

V. Dūnges & Co.,

Marſtala eelā Nr. 8.

eeſtahdem peepreeſchamu me e ſ a s o d u uſliſchšanu. Kopsch
 ſen laikeem muſhu liſtumbewibā uſnemtee ſcha weida ſodi,
 zaur Muſhu Patwaldigo Preeſchagabjeju grihu, ir pamofam
 iſſehgti no wiſpahrējā ſodu ſkaltā. Tagad peepildidami
 Muſhu neaſmirſtamo Weſtehwā un Tehwā nodomu, Mehš
 aifſhtam par labu pawehlet atzelt meefas ſodu ari
 preeſch lauku eedſchwojateem un jittautibneekem, kures teem
 pehž liſtuma peepreeſch pagafu teefas un jittautibneeku
 eeſtahdes. Lai tas jo wairat paſtiprina tautā lobus tikumus
 un jeenibu pret laura liſumigām teefšam.

Beenehmuschi ſchabdu lehmumu Mehš tapat turam par
 wajadſigu atzelt turmal meefas ſodu uſliſchšanu ſewiſemes
 un juhras laza ſpehlos. Rahritē, ka ſchā atzeltums
 weizinas winos tura goda juhtu uſtjereſchānu, Wehš tagad
 apſtjprinajam ſewiſchki iſſtudinamos noteikumus ſchā ſinā.

Atſchidami walſis dſchwe ſwarigo noſihmi, tahda ir
 Muſhu dandsu lauku eedſchwojaju materialai nodroſchina-
 ſchānai, Mehš, Sawas Waldſchānas pagahjuſchos gados,
 peegreeſam ſewiſchku ruhpitu labatas ſahritibas eewefchānai
 nodofu peedſchchānas ſinā. Schā noluhš, pehž Muſhu aif-
 rahdijumeem, no ſinantschu reſora ſpertee ſofi, ſaſarā ar no-
 tituſcho ſolidariſtās (weens par wiſeem un wiſt par weenu)
 galwoſchānas atzefchānu, nodroſchinadami nodofu ſahritigu
 eenahſchšanu, reiſe ar to nowehriſch ogrehtinoſchu un ne-
 taifnigu peedſchchānas lihdteku iſleetoſchānu. Wehledamees
 negroſam noſtjprināt panahito pareiſibu nodofu buhſchānās,
 Mehš, lai gan ar ſaubejumeem preeſch kroma, nolehdām
 pilnigi atlaifs no ſemneeku dwehſetu ſemes gabaleem (nah-
 wnyh zemelj) ar laifu uſ teem ſahrahjuſchos ſemes iſpirtſchānas,
 ſemſtu un jitus oflada (teefchos) nodofus.

Remdami tuwu pee ſris wiſu to ofjzeeru un apafch-

ſareiwju bahra behrnu liſteni, kuri Tahlajos Auſtrumos ar
 ſawām aſnim ir apſeegelejuſchi ſawu dedſigo pahrewibu Kreewi-
 wijai, Mehš eeſtatam par Sawu ſwehtu peenahſtumu wiſadi
 ruhpetees par lihdſetkeem, lai ſchōs behrnus waretu peenahzigi
 apgahdat un uſaudſinat.

Reiſe ar to, Mehš, nodomajuschi pehž Sawu ſewiſchku
 preeſchſhimes, parahdit ſchā ſwinigā deenā ſchchlaſtibu wi-
 ſeem, kureem ta ſewiſchki wajadſiga, peegreeſcham Sawu ru-
 pibu to liſtenam, kuri aif nabadſibas waj uſ laifu uſnah-
 luſcha krahtuma, naw laifa nolihdſinajuschi daſchadus maffa-
 jumus, tad ari teem, kuri pahſchahpami liſtuma noſajijumus,
 jau ſahdu datu no ſawa ſoda iſſeetufchi, waj ari aif jiteem
 apſahſteem iſpelnjuſchees ſaudſibu.

Tapēhž Wiſſchchligi pawehlam:

I. 1) Atzelt meefas ſodus, las par pahſchabpumeem
 liſumā noteikti preeſch lauku eedſchwojateem, jittautibneekem
 tā ari jitam perſonam, kuras pehž ſahritas teefšam waj ſe-
 wiſchkeem nolihumeem naw atwabinatas no ſchēem ſodeem,
 un turpmal wineem ſchabdu ſodus wairš nepeepreeſt, uſ-
 leekt to weetā wajadſigos gadijumos jitus ſodus uſ peede-
 rigos liſtuma noſajijumos norahditeem pamateem.

2) Atzelt noteikumus par meefas ſodeem, kuri atrodas
 liſtuma krahtuma 5. ſeh., ſodu liſtuma (1885. g. iſdew.)
 1261. un 1877. pantos, tā ari liſ. kraht. 11. ſehj. 2. dal.,
 tirdſneezibas uſtawā (1903. gada iſdewumā) 281. un 282.
 pantos.

II. Dabwinat ſeſochus atweeglinajumus daſchabu
nodofu ſinā.

1) Dwehst no reſkinsem wiſus lihdj 1. janwara 1904. g.
 eeſkaititos un lihdj Muſhu Eronamanteneela peedſchchānai
 neſamalfatos parahbus no ſeſocham nodofsteem:

A. a) Semes iſpirtſchānas maffajumeem un walſis
 beſetinu nodofsteem no ſemneeku dwehſeles ſemem (nah-
 wnyh zemelj).

b) Dbrota, nomadu telts nodofsteem (квблочныя по-
 дати) un galwas jeb dwehſetu nodofsteem (подушныя
 подати).

c) Atzeteem kroma nodofsteem.

B. Semſtu ſemes (поземельныя) nodofsteem no ſem-
 neeku dwehſetu ſemes gubernās, kur eewetas ſemſtu eeſtahdes,
 uſteekt walſis rentejat peenahſtumu atlihdſinat ſemſtu eeſtah-
 dem iſtuhſtumu uſ 10. maja 1904. g. liſumā-noteekteem pa-
 mateem.

2) Atzelt papildu oflada nodofu no daſchām lauku pa-
 gaſtu ſabeedribam Boltawas un Charkomas gubernās, las tika
 eewetas zaur waldofchā ſenata utafu no 1. maja 1902. gada.

ſlims lops war aplaiſt baru, pawesdams jitus lopus ehſt
 Aragallus augus.

Ja ſahds lops reiſ ſahdees Aragallus, tad leelas, ka
 tas no ſcha netluma wairš newar atwabinātees, kamehr
 ween ſchis augš ſaſneedsams. Lopi, las pirmo reiſ ſahdas
 ſcho augu, ſahbumā ir loti jautri, bet tad top aſtal pawiſam
 gurdenti, ſtreiputo tā apreibuſchi un neweenu jitu augu wairš
 negrib ehſt; trihjedami un drebēdami tee meſſe Aragallus,
 lihdj kam beidſot knapi wehš kuſtas un zaurām deenam pa-
 leel uſ weetas ſchawot. Un tahdu ſahri it weegli eemanas
 it ihpaſchi jauni lopi, wejatus deejgan grehti pawedinat uſ
 tahdu laiſlibu.

Te nu wiſlabakais lihdſeklis ir, tiklihdj ſahdu aitu
 eerauga Aragallus meſlejam, to tuhſt eeſproſtit kuhti, noba-
 rot un pahrdot. Tahdejabi war iſſargat pahrejas aitas no
 ſaſlimſchānas. — Amerikas loplopij apgalwo, ka ſchi ſtimiba
 uſnahzas it ihpaſchi tahdeem lopeem, kuri „ehd atſalifſtas
 ſemes“. Leeta ta, ka Montanā ir tahdi apgabali, kuru ſemē
 atrodas dands glauberſahls, ſoda un ſehſchahbas magneſijas.
 Daſchi loplopij nu domā, ka lopi ſchās ſahlis it labi warot
 leetot wahramās ſahls weetā. Bet nu tahdas aplamas pa-
 raſchās parahdas pee tahdeem lopeem, kuri nedabu wahramo
 ſahli. Wiſpirims tee top nemeerigi, nerwoſi un tad tahdu
 aitu baru grehti ſaturet kopā, un ſahli ehſt minetas ſemes
 un meket augus ar ſihwu garſchu. Un komiſija nahza ari
 pee gala ſpreeduma, ka aitas, kuras nedabu wahramo, mihi
 uſmeklet tahdus augus; tapēhž eeteizams, aitam peegahdat
 wahramo ſahli, lai tās to war laiſit, kad ween eepatihſas.

Wiſpirims leelas, ka ſaſlimſchānas gadijumos lopu ner-
 weem perkriht jo ſwariga loma. Wiſleelafas nelaimes no-
 tituſchās ari tahdos baros, kuri paſlaban atrahās jektā. Zaur
 neparaſteem ahrejeem apſahſteem, uſtraukumu un nogurumu
 uſbudinātee lopi ar leelu ſahri metas uſ tahdeem augeem,
 kuras wini meerigos laifos nemas neehd. Te eet gandrih
 tapat, tā kad jilweſs zaur ſipru meefas waj gara darbū no-
 guris un pahſpiblets, kuras pee alkohola pahleelas haubi-
 ſchānas, tā ari teel pawedinats uſ morfina ſchahmigo
 laiſlibu un jitam gara maldibam, pee kam nepareifa un
 truhziga bariba tiſpat kriht ſwarā, tā ſauna preeſchſhime
 zaur eedwehſumu. Schahdi peemechri mums mahja, ka pee
 jilwejes ſabeedribas labſlahjibas ari ir wajadſigs meers,

3) Dseht no rehlineem pilnā sumā wifus parahbus, kas satrahjuschees libds Mufsu Xromamanteneela peedfimšanas deenai.

a) No nomas un obroka malfajumeem wifseem aigahjejeem, kuzi apmetufchees uf troma semeš gobaleem.

b) No kroma nodofkeem, kas tahdeem aigahjejeem palifufchi nefamalfati agrafās wifu peederibas weedās un pahrewesti uf wifu jaunā peerakufišanās weetu, uf kureem atteežas 726.—733. pantū un peelil. 706. panta (peef. 2) lit. krabi. 9. febj. (1899. g. ijd.).

4) Alkaišt wifu nodofku parahbu Mufsu kabinetā pahrfinā stahwofchā Alkaišā apgabala lauru eedfihwotajeem, kas teem satrahjees no Mufsu kabinetam par labu nemameem nefamalfateem galwas un otlada nodofkeem.

5) Alkaišt wifus libds 1. janwara 1904. g. peekrihtofchos lafchofu abdu (расчисти сборъ) un obroka nodofku parahbus, kuras nodofkus malfā Mufsu kabinetam par labu nomadu, apfahrfiagutu un uf weetas dshwojofchu zittautibneetu zittis.

6) Alkaišt semeš otlada nodofku parahbus, kuzi satrahjuschees libds Mufsu Xromamanteneela peedfimšanas Mufsu kabinetā pahrfinā stahwofchā Alkaišā un Xerifchinskas apgabalu nemeekeem, kuzi zehlfufchees no bijufcheem kalnrupneezibas laudim un wifu gimenem un kuzi nodofki teel nemti uf ufstawa grahmatu pamatu un bes tam par semeš leetofchanu wifpahrigi.

7) Alkaišt no kromam malfajamā galwenā ruhpnenezibas nodofka (366.—559. p.p. lit. krabi. 5. febj., teefcho nod. uf., 1903. g. ijd.) libds 1. janw. 1904. g. satrahjuscheemes parahdeem — isamot ufnehmumus, kureem jadob atflahis gada pohrfifats, tā ari tos ufnehmumus, kuzi apfihmeti 521. p. lit. krabi. 5. febj., teefch. nod. uf., 1903. g. ijd. — tos nodofka parahbus, kuzi nefneefas pahri par 50 rubteem; parahbus, kuzi pahrfneefš mineto sumu, pamafinat par 50 rbl. katru.

8) Alkaišt twaila katlu nodofka parahbus, kuzi eekrahjuschees libds 1. janwarim 1904. g.

9) Alkaišt libds Mufsu Xromamanteneela peedfimšanas deenai nepeefshitos no prejem un fugeem nemamos otlās nodofku parahbus, bet ne leelafus par 600 rbl. katrai atfewifchāi personai.

10) Alkaišt libds mufsu Xromamanteneela peedfimšanas deenai nepeefshitos troma fugeezibas un ofhofejas nodofkus, tā ari tiltu un plofufchānās nodofkus Polifās Zorifses gubernās, ne pahri par 600 rbl. katrai atfewifchāi personai. (Zupmal wehl.)

Zihna ap Port-Arturu.*)

No pallawneela E. Hartmana.

„Weens no interesantateem notifumeem kreewu-japanu karā, kas uf sewi wisleelakā mebrā wehrifch wifās isglifhtotās pafaulēs wehrifch, ir zihna ap Port-Arturu, kuras eenemfchanai no japanu pufes war buht leela nofihme preefsch wifa fara gala isnahlfuma. Waj japaneem isdofses Port-Arturu eenemt, naw netahdi eepreelch nofalams, jo tairni pre Port-Arturas zeetofschā apfahlfteem ir sawads, glufchi ihpatneis katfure.

Starp ziteem ufdeewueem, zeetofschā nolufhs ir, buht par aiffardfības weetu leeweem fara materialu krahjumeem preefsch faufseem un juhras fara speha un reise ar to noderet par ifejas weetu preefsch armifās un flotes ufbrufchānās kufitām. Šchis dimofabreijas ufdeewums jaispilda ir ihpafchi tahdeem krahimolu zeetofschāem, kureem, tā Port-Arturai, reife jonofroschāna un jaapfargā fara un tiefshnezibas oflas. Šhe mehs redsam zeefchi weenotus zeefseem un juhras zeetofski un fchahda zeetofschā eenemfchāna protams praša daudf

*) Si fchūnala „Die Woche“.

leelafus zihnas lihdsjeffus, tā kahda zeefseem zeetofschā ween, waj juhrmalas zeetofschā ween eenemfchāna, ja pehdejām naw apzeetinajumu ari no faufseem pufes. Jau pirmee fok pret fchahdu zeetofski, kuzi pahrahw wina eelentfchānā, lai zeetofschā aifstahwofus pehje eeprehjas pilnigi noslehgtu no wifās fatifkmes ar ahrpafauli, pee zeefseem un juhras zeetofschā dara sewifchānās grehtības. No juhras pufes ufbrufeja flotei wajaga nodifinat un ufuret faktiflu bloladi, kas lai padaritu neeprehjamu fugu fatifkami ar oftu. Ja ufbrufejam tas neifhdodas, tad eeflehgšana ne juhras pufes naw nelahda pilnigā, kas it ihpafchi no sewifchā swara ir preefsch zeetofschā apgadafchānās ar pahrtifās un ziteem lihdsjeffem. Daudf weeglat ifdarāma ir eeflehgšana no zeefseem pufes, pee lam ufbrufejs lufho nosahditi fauwš fara pulkufš pehje eeprehjas tuwu pee zeetofschā, kas nereti faweenots ar nifnām laujām ar zeetofschā aifstahwofajeem, kuzi parahsi mehds eenemt tablu preefsch lihā zeetofschā apzeetinatas weetas. Šchi no ufbrufeja ar waru eenemti eelentfchānās linija nobet tam finamā mehri par fara darhibas pamata liniju ufbrufuma tahlafat ihwefchāni.

Modernam jaunlafu zeetofschānam neubht naw wajadfigi augfde, beefse wafai ap pilfehtu, kahdus agratos laifos tureja par nepezeefschameem; turpreti tagad tur par peeteefofchu kahdas joflās apzeetinafchānu ap pilfehtu ar zeetofskifcheem (forteem) un farp teem efofchām faweenofchānās linijām, baterijām un t. t., tā la modernā zeetofschānā fara ir darifchānās ar laujās lauru, kas fagatawots zaur pahrahwigeem apzeetinajumeem.

Peē fchahda joflās zeetofschāna ufbrufejs ihwehlas par ufbrufchānās fronti finamu gabalu, kuzā atrodas divi waj trihs no mineteem forteem un uf fcheem tad teel ifdaritf ufbrufums ar wifseem tehnikas lihdsjeffem. Panahlfumi eeroifchi tehnikā, it ihpafchi fmogee aplentfchānās leelgabali, kopā ar fpridfinamām un minū granatām, kuras fatur leelu lahdinu fprahglofchu weelu, tā melinitu, libitu, piftrinfahbi un t. t., atfani ifdarit fahfīnātu ufbrufchānu. Peē fchahdas ufbrufchānās fahrfības ariferifhāi peeder galwenā loma; wina japahrfspehi pretineeta ariferifhāi, jatur tablu no wafnu linijām pretineeta fahjneefu pulfi un pehje eeprehjas jarouga ifpofit aiffargajofchās telpas uf wafneem ar fprahglofcho granatu palihdsibu. Fchahda lahrtā fagatawo uf fufmefchānu to zeetofschāna apgabalu, kuras nodomats ufbruk par preefsch fara eenemfchānās nepeeteel ar parahfajeem louka fara lihdsjeffem, tā la ufbrufejam ronās zeribas, tā warē ifdarit ufbrufumū zeetofschānam ar ladeem panahlfumeem.

Ja apfahfki ir tahdi, tā fchahda fahfīnātu ufbrufchānās lahrtiba dod it mafas zeribas uf panaifumeem, tad jakeras pee garlafzigās lahrtijas aplentfchānās, kur lopā ar leelgabalneefem fahf ribotees inifneeri un fapeeri faweenibā ar lahjneefem. Tad fahfās dahchādās zeetofschāna aplentfchānās parahdības, leelgabalu ufstahdifchāna eelentfchānās linijā preefsch ariferifhās dimofujās ar pretineefu; tahlaf, pamafiteja uf preefschahdofschānās fahfot no aiffargu weetas preefsch ariferifhās ufstahdifuma, ar apmetufchees ufbrufeja lahjneefu pulfi, lihds pirmās un tahlaf lihds otrās lahjneefu stahwweetas, kuras famā fahfā faweenotās ar grahwjeem. Tā tas turpinās, kamehr deifdot teel fahneegs fufmefchānās stahwofifis pahfā eenemamo apzeetinajumu tuwumā, no kureenes tad no lahjneefem, fapeereem un dahcheem leelgabalneefem fahfahdības fufmefchānās kolonās ufneemās aifstahwofetaja fatrizinām un fahfotajū apzeetinajumu fufmefchānu. Zeetofschāna aifstahwofetaji, protams, ar wifseem wifu spehā stahwofcheem lihdsjeffem nopuhlas aiflawet, lai fchahds briehtis it abtri nepeenohtu, pee lam aifstahwofjeem galwenā lahrtā japalafifchās uf famū ariferifhā. Wifu leelgabalo, blafus lahjneefu negahditeem ufbrufumeem eenaidneefam, pahrahw aktiwās (darbigās) aifstahwofibās galwenais spehš, kamehr kawefki pret eenaidneefā tuwofchānās, tā drabfš pifnumū aiffahogojumi, apafchfemeš minās un t. t., peeflaitami pee pahweem aifstahwofibās lihdsjeffem.

Fchahdas fihematiflās aplentfchānās gaita ir, protams, fokt gausa.

Par Port-Arturas aplentfchānās tuwafkeem apfahlfteem fche nefa tumal nerunafim aif par weenfahfchā eemeffa, tā par to eenahfufchās finās ir par daudf nepilnigās un nefstahdrās. Turpreti warām pahneegt dahchās ihfās finās par pahfcheem zeetofschāna apzeetinajumeem, jil tahlu tās finamās zaur apfahlfteem dahchos arobifšos fchūrnalos un wifpahrigi war tift eefkatitās par pareifānu.

Kā jau juhras zeetofskim, Port-Arturas apzeetinajumi ifeet uf faufseem un juhras pufē. Uf zeefseem pufē Port-Arturai ir fchetras grupas apzeetinajumu, kas ifatifa tifpū daudf aifstahwofibās nodatu. Pirmā nodata wehrifchās pret aufrumeem un feemefu-aufrumeem un wifās apzeetinajumi frone no kreeweem par Pufkā katneem nofahfko kalnu wiefni, kas zaur leeljeku no Port-Arturas uf Fatufchānu teel dimās apafchānodatās fahalfitē. Galwenā atbalsta weeta fchāi nodatā ir leel fortis pahfā ahreji apzeetinajumu fchārnā, buhwetš nepahrftrauktā, zeefchā faharā stahwofchā buhwetš weidā ar augfšu ufmetumu, wairaf tā 500 pehdas pahje juhrē, uf kuras pufē wifstās dimās pee fchā forta peewe-notās b.terifās. Tahlaf uf feemeem apzeetinafchānās linijā uf 2—3 werfšu gara gabala ir wehl 2 leelaki un 7 mafaki apzeetinajumi, kureem wairaf ir apzeetinata fargweetu rakfurs. Wifos apzeetinajumos uf Pufkā katneem ir tīfai leelā kalibra tahfchāujamee leelgabali, kuzi pa leelakai dahai fehti zaur ar betonu pahrwiflteem aiffargu wafneem. Forteem ir slehgtā pahafejā pufe jeb ribfšle un tee ir fufmes drofchi, kas ir, wif eerohefchoti no tahdeem kawefkeem, plateem grahwjeem waj tamlibdigeem, preefsch kuru pahrwofchānās wajadfigi sewifchki lihdsjeffē.

Otra apzeetinajumu nodata uf fihchāna augfumeem fatur kineefchu laifos eerifhtoto Airufana grupu, kura wehrifchās tairni uf feemeem, war apfchāuditi dshelzeta liniju no Port-Arturas uf Katpingu un Mufdenū un pilnigi pahrwafda preefschējo kufiweto klajumu. Šchās nodatās kreifais fchārnās, kas atrodas teefchi pee dshelzeta linijās un fahrahw no peewe forteem ar apzeetinatām faplinijām, atleežas drufhu atpafat un ar foweeem leelgabaleem war apfchāuditi uf feemeem wehdofcho jeku pahf Palifchwangu uf Rintfchou.

Trešchā nodata atromas uf Sunchānās augfumeem, uf reetumeem no pilfehtās. Tā fahfawu no wejās kineefchu fufan grupas, kura uf apmebrām 3 werfšes gara gabala fatur fechūs ifmuhretus apzeetinajumus un wairafas atflahfās baterifās, kureem pahfifam lopā ir 60 leelgabali.

Žeturā apzeetinajumu nodata, kura aptwer Sunchān augfumu deenwibu-reetumu farus, ifatifa atfewifchū grupu, kura deefin waj jil nezil war pahalfit kahdu no kaimiā nodatām.

Zeetofschāna juhras pufē eewehrojamaifās apzeetinajums ir Selta kalns, kas, atrahdamees farp fihgera afles fortu un Elektribas ragu, kopā ar fcheem pilnigi pahrwafda Port-Arturas lihzi uf deenwideem, pee lam tas wehl teel pahalfitf zaur kahdu uf aufrumeem no Elektribas raga eerifhtu bateriju. Trihs ziti leeli forti ar farpapzeetinajumeem atrodas tad wehl uf fihgera pufalās un war ar faweeem leelgabaleem feht eeeju ofā. Ari kreewu flote ofā bij eewehrojams pahlfhs pee zeetofschāna aifstahwofchānās no juhras pufes. Tagad nu gan tā pa leelakai dahai Port-Arturu atfahfufe, bet tomehr japaneem maf zeribu no juhras pufes to ifdarit. Galwenajām zihnam ap Port-Arturu janoteel faufseem pufē. Tairi te daudf maf war zeret uf panahlfumeem, ihpafchi tad eewehro, tā kreewu garafifšs newar zeret uf atfwabinafchānās-pufteem no abreenes. Tomehr ari pats ar faweeem spehfeem ween Port-Arturas garnifšs war atfif wifus japanu fufmefchānās mehginajumus un pee zeetofschāna aifstahwofchānās leeta grosas par wifām leetam ap laifa nowifhinafchānu, kas preefsch kreeweem Aufrumu-Afijā ir no wisleelakā swara. Paregot waj un tad Port-Artura kritif, mums ifrahdas par pahhdofchu, tomehr war

nerwu uftraufumu nowehrfchāna, dshwes drofchiba, tā wajaga fargatees no gara un meefas (ari lai tā buhtu tīfai ihfa ween) pahrpufleefchānās, dauditi prahfifgi farihlotu baribu, brijnum wefeligu gafu. Žitadi eewefchās wifabi pretidabifki netifumi un laiflības, kuru ifplahfifchānos wehl paweizina launas preefschifhmes.

Minetā lomifija nowehroja kahdu leelaku aitu baru un atrada, jil dahchādās ir fcho lopu individualās fleezibas. Dahchās jo leelā daudjumā ehda mefcha faulgreeses (Balsamorbiza sagillata), žitas atfal lahpraht neifhās lupines (Thennopsis rhombifolia); dahchām patifa mefcha fahrfdeguni (Geranium viscosissimum), kamehr žitas ehda gandrihs weenigi Astragalus bisulcatus, kahdu nefaitigu fulu. Dimas atfas mefcha tīfai Lupinus lapas, kamehr fahdas 50 ar leelu fahri meelotās pee mehridigā Zygadenus venenosus. Bet leelakā dahā ehda fahles, atgremotaju wiflabato un wefeligato baribu.

Dihwaina, bes jau peemeffās greifās fahres, ir ari tā parahdiba, tā weenā un tai pahfā ganibā weenu gabu atfas ehdi pa leelai dahai Zygadenus un apfrahgfi, kamehr otru gabu wifās fcho augu neafsteel, bet por to jo wairaf triht uf nahwigeem Delphinium.

Mefjams, tā kufimigi te nebija tift daudf pahfki kaitigees augi, bet lopu nerwu nenormalās stahwofifis, tā tā tee ehda few nahwigu baribu. Weigās wehl jaaplufho lihdsjeffē, ar kahdeem war zeret flimibu ifahrfifet. Pret Zygadenus un Delphinium par derigu atfina leetprahfki manganpahrfahbo kalfju. Šchis lihdsjeffis palafifch wafam fahbfeli, kufsch atfwabinafchānās briehti zaur ofhdāziju padara nefaitigū wifstifrahfās augu nohwefus. Ahrefti to jau agraf eeteiza pret fahfifchānos ar morfiju un foiforu. Dahfchi to eeteiz ari pret ptomafneem un leufomafneem un ari tā antifeptifku lihdsjeffē pret puwumeem. Bet manganpahrfahbo kalfju wajaga dot brieht, kamehr kaitigās augu dahas wehl naw fagremotas. Amerikā tagad par jo derigu atrahfš dot kufefjumu no manganpahrfahbā kalfju un aluminiufulfata weenadām swara datam. No fcha lihdsjeffa nezetās nelahdas kaitigās felas.

Grufhi kas ifdarāms pret melna rufku, jo tā nahwefifis darhojas jo brieht un jau 15 minufes padara kufstonus newaldamūs. Ari te lihdfetu manganpahrfahbāis kalfijs, bet lihds ar to wajadfetu leetot ari lihdsjeffus, kuzi apmeerina

nerwu (morfiju un chorahfdratu), bet leelā lopu dahā tas naw ifdarāms, tapehž tā laifs par ihfu.

Kā Amerikā fchee apfahfki tita atflahiti, ifflahdrojas zaur to, tā tur ir tift leeli lopu bari, kahdi Eiropā reit fur fahfopami. Un leelās katafrofās, no kurām dahchās peemineem, gribot negribot pahfubinaja uf zehlfonu ihpehtifchānu. Droschi ween ari Eiropā ifgadus noteel tahdas fahfifchānās, bet tā la mahflopū daudfwūs naw nelahds leelais, tad ari tās maf teel eewehrotas, jo mehds domat nef kahdu flimibu, nekā fahfifchānos ar augem. Bet deretu gan ari te ufmanigati nowehrot un pat ifdarit leelafus mehginajumus. Leeta ari preefsch žilweta wefelības naw weenaldifga. Kad loyi faehdas kaitigūs augus, tad kaitigās weelas warubht zaur tahdu gafu un peenu war pahreet ari uf žilwefeem. Lafam dahchās neifprotams flimibas buhtu ifflahdrojamas zaur fchahdeem zehlfoneem. J. W.

Raudofchi kufstoni. Sinatneeki ilgi fchahdijās par kufstonu spehju — raudat, lai gan ihweenam semneefam finami tahdi gadījumi, kur mahflopū raudajufchi. Bet seme-neeks paleet seme-neeks, kam gas finatni naw nelahdas dahas, nebs finatneefam kahda dahā dahā gas seme-neeku. Sinatneeks kufšās tīfai uf to, to otrs finatneeks faha un tad ari dahfahfhet ar leelām fchahbam: wifsch drihfal mehgina atfpehtot kahdu nowehrojumu, nekā pats to ifdarit. Un tā ari pee kufstonu raudafchānās apleezinafchānās wajadseja nahft Sme-nam fchēdnam ar fawu fwareno wahrbu. Šchis fmaltais un wifpufigais nowehrotajis apleezina, tā kamehti fawu galu tuwu jufdamā tā raud, tā žilwelam fchehli nofahfitees. Tad lahds „Gazette Medicale“ lihdsfrahdneefš pahfahfa, tā ari gowifš raud. Dimas darba gowifš, kuras bija fokt noguru-fchās un tomehr wehl tīfai arfā juhgtas, raudaja leelas afaras, lai gan preefsch tam neifrahdbija nelahdu nepatifu uf darbu. Ar to neubht nu naw teifš, tā wif fihdbitaji kufstoni spehtu raudat, jo daudfeem nemaf naw afaru dseefseu. Dihwaini, tā par fcho eewehrojamo parahdibu fahrfahfš wifai maf materiala. Bet tas ifflahdrojams zaur to, foologi frahbdā fawās laboratorifjās un dabā kufstonus nemaf gandrihs nebahdi rehtet. Un tad ari finatnes nepeeejamiba, par kuru dahchās walfifš tift ruhpfigi gahda, ir wainiga, tā daudfi nowehrojumi ihfteem finatneefem neteel nemaf finami un žiti atfal nemaf neteel

ifdariti, tapehž tā tee, lam ihdewiba uf dahchahfchadeem nowehrojumeem, nefin, uf to wajadfetu greest wehrifbu. W.

Meteorologiflās flajijas atrodas uf diweem kalneem Smeedrijās lapeefchu seme un tās ari weenigās tift augfšos feemefos. Šchis flajijas, diwas gabalas, eewehrojamas zaur to, tā tairis žilweti eerobas tīfai weenreif pa gadu preefsch eewehrojumu eewahfchānās. Pahfšus nowehrojumus ifdara instrumenti ween. Weena no flajijām atrodas 1850 metru augfšu-nā un pahrahw jau diwūs gadūs. Pa fcho laifu nowehrojumi tīfai dahchās reifēs trauzeiti zaur to, tā farma nelahwa wehjmehram fwabadi kufteetes. Otra flajija gut 1880 metru augfšumā wifš juhras lihmees. Stajijas galwenateel instrumenti ir barometrs, termometrs, wehjmehrs un leetus mehš. Wifš aparati tā eerifhtoti, tā wifai pahfki ifdara wajadfigos ufifhmejumus. Wifš finatnifse aparati lopā fner 1000 kilogramus (60 pudus), kuras nahjās deefgan grahfi ufдахubht augfajos kalnos. Aparatus dien wifstiena eetaifēs, kuras eet wefelu gadu. Tās aparatu dahas, kuras ifdara ufifhmejumus, eewetotas bleka fahfēs, kur atrodas klorkalzijs, kas ufufhž mitrumu. Tā tā finte tur leelato dahā gada buhtu eefalufe, tad eerifhtots tā, tā metala fmalte if pehž 20 minufem papira rituli eedur punktu. Weenigās kamekifš fchās meteorologiflās flajijas ir farma, kura nogulstas uf instrumentu ahrejam dakam un trauzē wifu kuftefchānos. Lai nu nowehrfku fcho kawefki, tad ar tuwejeem lapeefcheem norunats, lai wifā fchad un tad apmeffē flajijas un no instrumenteem nofahfā farma. J. W.

Dabiflās feepes. Afchirā ifdara mehginajumus ar feepju ifgatawofchānu no kahda toka, to fawj par „Sapindus utilis“, jeb mufsu walobā runajot par feepju toka. Šchim tokam, kuru jau fen pahfifš Japanā, fīnā un Indijā, apaf glumi augfi, kuzi apmebram tift leeli, tā fahfāni; wifu fahfā ir dshelteni-faha waj drubna. Augla faturis ir tumfchš un fatura eekaimu kofolu. Kofs no fefā gada nef augfš, apmebram 65—250 mahrfinas gadā. Apfrahdajot augli ar uhbenti waj alkoholu, dabū feepjuweidigu mafu, tā fahfko faponinu. Sfdeewumi, pee faponina rafchofchānās ir pawifam neezigi un rafchotām feepem, patefjotees fahrmu fahfu trufkufumam, peemibht leeli labumi, fahlfififnot ar parahfam feepem. Tomehr faeewehro, tā faponins ifrahdas par fokt giffigu weelu, tad eeflufht organifmā.

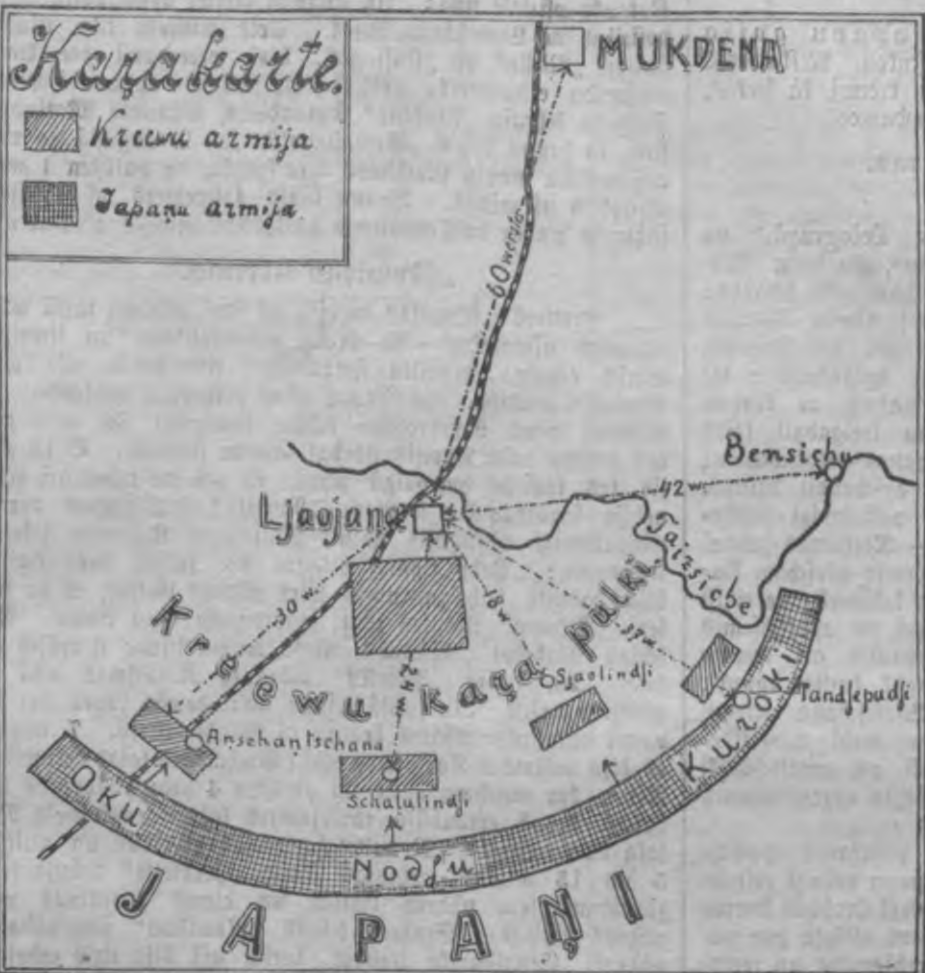
šim peenahlušās telegramas par šo breesmigo kauju. Labas aprašānas debī te pehž „Nomoje Bremenja“ pasneedjam sefoshos šimejumus, kuri raksturo abu pretineeku kaujas stāvokli.

Bet neween ap Kaajanu pluhst ašnis strauem, ari ap Port-Arturu wehl arween turpinās ašnainās zihnas. Ka lauvas zihnidamees kreewi tur aistahwas, ne weena pehda semes ašnim neslajinata neteel adota japaneem, tomehr weena slantse pehž otras pret pahrspehku kriht eenaidneela rokās, eenaidneela, kureh no nahwes nebehdadams eet uš preefshu pa lihku laudsem. Angļu awife „Standart“ jau sneedsa smu, ka Port-Artura krituse, bet šchi sma, ka „Kreewu teleg. agentura“ wehsta, wehl naw apstiprinajūses. Japāni laitam buhš til eenehmūshi lahdu swarigu slantse, uš kuras ušwiltuši sawus smagos leelgabalus un apšauda zetošni. Simti tšhetri leelgabalū greešti pret Port-Arturu. Bīt ilgi muhšu waronige Port-Arturas aistahwi wehl spehš turetes?

Sahpīgās saudejums mums atkal biijis jāzeesh pē Port-Arturas. Druuu lūgīs „Sewastopol“ isbrauzīs īf ostās un sahīs apšaudit japānu pozišijas, bet ušfrehjīs uš minū un biijis wiltshūs jāeeewell ostā. Kreifers „Astolds“ un leelgabalū laiwā „Grosowoi“, kūrē pehž nelaimīgās 28. jūlija jūbrās kaujas melleja glābhīnu kreeschu ostā Sanghai, tur, ka tagad ofiāli sīnots, tītūshi atbrumoti, i. i. wairš newar šchi lārā nēmt dalību. Lihdīgās lītens kreiserim „Dianai“, kura melleja patwehrumu frantschu ostā Saigonā. Šhīglaīs kreifers „Nowits“ Korsakomas (osta Sachalinas deenwidōs) jūbrās kaujā gahja bōjā un kreifers „Kuriks“ no grima 1. augustā Wladiwostokas ešladrai zihnotees ar Kamimurās ešladru. Bet labat beigt ušfraitit muhšu lārā stotes lītēna sītēnus. Labat tonlatet, ka pehž wīšām sīnam pehž wīša tā, kreewu saldata nesatrināmā duhšča wehl naw satrināta. Wīnš pehž parāduma turpina zihnitees tā waronīs.

Par kaujam pē Kaajanās, pē Port-Arturas, uš saufsēmes un jūbrās, waram pasneegt sefoshās tuwalas sīnās: Generaladjutanta Kurapatlina telegrama Keisara Majestātei no 13. augustā:

11. augustā japānu batātons īf darīja ušbrukumu Sindachamas ešeļā, no Aitšjanputās zaur Bachubjānu, uš Laodintānu, kuras aplahtrne slahweja neleels muhšejo pulk. Japānu ušbrukums eesahās ar pulksten 3 pehž pusdeenas un tīka apturets pē Laodintānās no weenas muhšu rotas, kura saudeja 5 eepainotus apahškoreiwjūs. Tāt pahšā deenā dīnās muhšu rotas ar seltēm zihnijās pē Tunšpās (7 weršes uš deenwidu-reetumeem no Landjasanas) pret japāneem, kūrē ar pahrspehku muhšeem ušbruka. Pasiprinajūmeem eerođotees, eenaidneeks nobeidsa ušbrukumu. Šhāi laimīnā muhšeem eewaīnoja poruščiku Petruschu, apahškoreiwju krita un tīka eewaīnoti 53. 11. augustā walarā japāni, atspeedūshi muhšu preefshupulkus, eenehma augstūmus uš deenwidu-austrumeem no Landjasana un sahja zelt uš teem apšeetīnājūmus un eerihtot slantīs. Pulksten 5,45 min. rihā 12. augustā preteneela baterija atlahja uguni uš Rosindhī sahdschās puš (6 weršes uš reetumeem no Landjasanas). Wīnai atbildeja muhšu baterija un neslatotees uš eewehrojānu atlahlumu, muhšu ugunij biija labās seltēs. Japānu leelgabali aplūsa un warea redset, ka leelgabalu aplahpojāi slehās. 12. augustā no rihā preteneek, ar weenu brigadi lahjneeku un 4 baterijām, dewās leja pa Sidahās eeleju uš Tunšpū un Tasintūnu un atspeeda dīwās muhšu rotas, kuras atlahpās uš pozišiju. Pa Sidahī eeleju eejot weena no japānu preefshējam rotām eektuwa muhšu baterijas ugunīs, tā līdās, zeeta leelus saudejumus un sleidīgi atlahpās. Pret Landjasanu eenaidneeks no pahša rihā ušstahbija dīwās baterijas un apšaudīja muhšu pozišijas un nodatu, kura eenehma preefshējo weetu un biija eelabūses šchāudīšanā ar pretineela lahjneekem, kūrē nahja no Erdhaes (2 1/2 weršes uš deenwidu-austrumeem no Landjasanas) un dewās uš Kiminā. Muhšu baterijas ušstahja artilerijas zihā ar šchām baterijām un dīhš ween pēspeeda weenu no tām aplūst. Ap pulksti 11 rihā muhšu nodatā, kura eenehma preefshējo weetu, tīka pawehlēts atlahpēes uš galweno pozišiju un japānu lahjneeki eenehma meščainos augstūmus uš reetumeem no Kiminā uš Tasintūnu. Ap pusdeenas laiku pamānija 36 eenaidneela leelgabalus pē Erdhaes ar apmehrām 1 lahjneeku dīwīšijas sapulšēchanos ar 4 baterijām starp Kiminā un Katakā. Ap pulksten 2 pehžpusdeenā japānu salnu baterija, kura dewās pa Tasintūnās grāwu, tīka aptureta zaur muhšu baterijas uguni un newareja eeneem pozišijas. Dēra salnu baterija, kura paspehja apmeštes, tā līdās, zeeta leelus saudejumus un aplūsa. Muhšu baterijas uguns pēspeeda beht japānu lahjneekus, kūrē biija sahlušči eerihtot slantīs uš augstūmeem, austrumos no Katakā. Ap pulksten 3 pehž pusdeenas tīka pamānija prahwa japānu lahjneeku pulku kustība un apšeetīnājumu eerihtošchana uš augstūmeem, deenwidōs no Saapu eelejas, bet pulksten 4,30 min. japānu salnu baterija, kura parahbījās uš augstūmeem, seemeu-reetumos no Kiminā, zaur muhšu baterijas uguni biija pēspeesta

slehptees. Wīspahriģi līhš pulksten 5 pehž pusdeenas pret Landjasanas pozišiju tīka nowehrota masakais 2 japānu lahjneeku dīwīšiju kustība ar 10 baterijām.

Generaladjutanta Kurapatlina wīspadewīgākā telegrama Keisara Majestātei no 13. aug.:

12. augustā japāni ušbruka tīk ograšās lārā spehka austruma nodatas pulkeem. Japānu šche biij apmehrām 2 dīwīšijas lahjneeku ar leelu slaitu artilerijas. Abi preteneeki pawādīja nakti sawos kaujas stāvokļos, tīkai 3-5 weršes weens no otra atlatu. Muhšu saudejumi walardeenas kaujā sneedsas pē 100 zilwekem kritušču un eewaīnotu. Naktē pagahja meerigi, īšemot masas sadursmes. 13. augustā rihā agrī japāni eesahja dotees uš preefshu gar wīšu fronti.

Generalleitnanta Sacharowa telegrama generalštabam no 13. aug.: Šchodeen eenaidneeks pahrgahja ušbrukumā gar wīšu Mandšurijas armijas fronti. Ar sawu kreiso spāhru japāni agrī rihā eenehma Gensichuandš, Soluntšai un Ganguanpu, reetumos no dšeljēta, atspeedami muhšu preefshupulkus no turenes. Ap pusdeenu japānu uš preefshu doščanās šchāi lārā darbības laulā tīka pahtraulita. Pret muhšu preefshu Anschantschanas pozišijas kreifā spāhna slahwošchēm preefshupulkeem japāni biij pīrīs deenas ašchanas sapulšīnājūshi ap 1 1/2 dīwīšijas ar artileriju. Pret šchā lārā spehka ušbrukumu muhšu preefshupulkeem biij jaatlahpās uš galwenojam pozišijām. Eenaidneeks šchāi weeta ušbruka ar leelu sparū. Muhšu saudejumi deenwidus frontē sneedsas pē 150 wihreem. Deenwidu-austrumu puš leelgabalu duhšchana eesahās pusšeschos rihā. Ap pulksten 6 gar wīšu deenwidu-austrumu fronti īšehlās plīnšču uguns un īsrahbījās, ka japānu lahjneeki sahlu ušbrukt muhšu pozišijas labajām spāhnam. Šchīs dīwu japānu bateriju ušbrukums labā spāhna galwenojēem pulkeem tīka ap pulksten 7 atšīs. Ap pulksten 11 preefshupūš. Lahda japānu baterija ar 24 leelgabaleem pē Tunšpās tīka zaur muhšu bateriju uguni pēspeesta aplūst. Leelgabaleeki un jahneeki ašmūsa. Japānu mehgīnājumi ašwēst leelgabalus projām sem muhšu uguns pahšta bēj seltēm. Ap pulksten 1 eenaidneeks pasiprināja ušbrukumu pret Rosindhī; Laodintānās aplahtrne tīka nowehroti eewehrojāmi eenaidneela pulki; wīš japānu ušbrukumi tīka ašīstī. Muhšu pulki pahrgahja ušbrukumā un atspeeda japānus uš Nodšigou eeleju. Muhšu saudejumi šche sneedsas pē 300 wihreem. Austrumu puš japāni gahsmā austot eesahja ušbrukumu gar wīšu fronti. Muhšu turenes labā spāhna pulki atlahpās no preefshējam pozišijām, kuras weetejo apšahlu debī trauzeja artilerijas darbību, uš galwenojam pozišijām. Zihna austrumu puš biij nopeetna, tā ka šchīti nahja darbā. Muhšu saudejumi šche sneedsas pē apmehrām 1000 wihreem. Tuwalas sīnās par kaujas gaitu un siltumeem wehl naw peenahlušchās. No pusdeenas laika sahlot Kaajanā un aplahtrne tīvri līst. Uhdens upēs zetas.

Generalleitnanta Sacharowa telegrama generalštabam no 14. augustā: Deenwidus frontē 13. augustā muhšu preefshupulki laudamees lehnām atlahpās uš Anschantschanas apšeetīnato pozišiju. Zihnas biija wīšā frontē. Japānu artilerija apšaudīja muhšu pozišijas no doščadām pušēm. Muhšu leelgabali spāhwa uguni uš eenaidneela lolonām, kad iās parahbījās, un uš apšeetīnājūmeem, kūrē eenaidneeks ušehļa pa zihnas laiku. Muhšu leelgabalu seltmīga uguns pēspeeda japānus atstah pozišiju pē Jamainās, kura atronās 10 weršes uš deenwidēem no Anschantschanas un pahreet uš Waišajaju, 2 weršes uš deenwidus rihēem no Jamainās. Pulksten 6 walarā šchāuschana mītejās. Wīšahwātā zihna biija muhšu frontes kreifajā spāhnrā. Deenwidus frontē mehš pasādejam 200 wihrus. Nakti uš 14. augustā wīš muhšu preefshupulki atlahpās uš muhšu galweno pozišiju. Deenwidus frontē japāni ušbruka 5 dīwīšiju sīprumā; deenwidus-austrumu frontē muhšeje atšita wīšus japānu ušbrukumus. Muhšu labās frontes lārā spehks pret walaru pats sahla ušbrukt un ašdšina japānus atpakat uš Tunšīnu un Tasintūnu, kas 6 un 7 weršes atstātu no Landjasanas uš deenwidus walarēem. Deenwidus frontē mehš saudejām 400 wihrus. Austrumu puš muhšu lārā spehka nodatā walar, 13. augustā, biija jaisūra šhwa kauja ar eewehrojāmeem eenaidneela spehkeem. Muhšu

natīstī. Wīnu saudejumeem wajaga buht loti keeleem. Rahds jaguhštīs eewaīnots japānu ofižeeris, pehž tam, kad jau biija safeetas wīna bruhzes, īsrahwās ušraudšitājeem un fadragaja sawu galwu pret almeni. Muhšeje japāneem atnehma eewehrojānu slaitu plīnšču, galwās segu un dāščadu eerošču. Muhšu saudejumi šchāi frontē gan wehl naw pīlīgi īfīnati, bet tee lārā jīnāšneedsas pahri par 1500 wihreem kritušču un eewaīnotu.

Par spīhti wīšai ilgāi un šhwaī kaujai un nogurumam, muhšu lārā spehks tomehr wehl mūndrs. Tumschā nakti leetum strauem gahšot pa šchīdreem dubleem breenot, tas pē muštās stānam labā lahrihā pahreemtošās wajabīgās weetas. 14. augustā japāni newīdarīja nekahdu īščhīrošču ušbrukumu. Muhšu lārā šehka nodatā lehnām atlahpās uš jaunām pozišijām. Ap pulksten 2 pehž pusdeenas manija japānus zaur Indugšu bodamees uš preefshu uš Taampīnu, kura atrodas 13 weršes uš seemelem no Sandjasanas.

„Berliner Tageblatt“ lārā korespondēnts palkawneeks Gedde telegrāfē no Kaajanās, ka newaugotees uš pēdēem, 13. augustā eesahās zihnas lahwehliģu norīfīnāschanos, kreewu lārā spehks tomehr atlahpjootees uš seemeekem. Satīšme ar Šcharbīnu nodroščīnata.

No Mukdenas sīno: Šchāudām sagatomoščanās laimēts īr pabeigtš. Drihšā laikā jagaidama īščhīroščā rihjība. Zeti īščhūstī; lawēimī wairš nezeelch no breesmīgā lāršuma. — Nakti uš seemelem ašbrauzā Keisara Majestātes sanītarbrauģens, kūrē biija 120 apahškoreiwji un 5 ofižeri, kas eewaīnoti 12. augustā. Pehž eewaīnoto notstahsteem, kauja turpinās jau tresho deenu bes pahtraulumeem gar wīšu austrumu un deenwidu fronti. Sewīščhī lāršā zihna biijuse dāščām datam no 3. Sibīrijās forpūsa austrumu frontē pē Anpīnās. Šche dīwās japānu baterijas pawīšam īščhīdīnatas. Deenwidus frontē muhšeje eeneemot augstūmus pē Anschantschanas.

Atteejotees uš šchīm pašchām kaujam no Kaajanās sīno „Tirdn. tel. agent.“: 14. augustā pulksten 8 no rihā biija bīrdami muhšu preefshējo Kaajanās pozišiju leelgabalu šchāweeni, kuras eesahja leelgabalu sažihlīti ar preteneeku. Trihs deenu kauja pē Sandjasanas īr jaunš pērahbījūms par muhšu lārā pulku duhšchību un īsturbību. Sīrechneeki, artilerija, Orlas, Sewas un Tambowas pulki pawireja wīšus eeneemot augstūmus, ar šchītu palīhībību, leetum strauem pluhstot, atšidami eenaidneeku ušbrukumus, kūrē sanatīstī līhda uš preefshu. Japānu rota, kura eenehma lahdu īšmetumu, tīka waronīgi īdšīhta ahra no muhšu 21. pulka sahlateem. Ar aštēem eerošchēm eewaīnoto ofižeri un saldatu proģentis īr eewehrojāms. Austruma nodatā dāščās muhšu lārā-spehka dātās, ar preefshupulkeem atšīdamās pretneeku, pahrgahja pahšās ušbrukumā, atspeedamas japānus uš Tunšīnu 14. augustā nakti. Uš agral doto pawehltu pamata, muhšu pulki, pīlnā lahrihā, atlahpās atpakat no preefshējam pozišijām. Japānu fanatīstis īr apbrīhnojāms. Stahsta, ka japānu lārā spehka īslāista pawehlē, ka neweens no wāngueezībā sanēmeem, netīščot wairš Japānā atpakat eelāišs.

No Tokio sīno, ka Nodsu un Kuroki armijām īfjuštīti jāmi pasiprinājumi, proti atstotā dīwīšija, otrā kawalerijas brigāde un ap 3 rezerwas dīwīšijas. Eet baumas, ka Oku ušahjīs 13. augustā ušbrukumu Anschantschānai un Kuroki — Anpīnai.

Par šchām pašchām kaujam telegrāfē „Berl. Lok. Anz.“: 26. (13.) augustā pulksten 3,30 min. rihā trihs Kuroki dīwīšijas ušstahja austrumu frontē ušbrukumu. Īščehlās lāršā zihna, kūrē japāni zaur kreewu artilerijas uguni tīka salantī. 32 leelgabali padarīti neberīgi. Šchāi kaujā īsrahbījās kreewu artilerijas pahrswarš. Saģaida kaujas turpīnāschanos. — „Berl. Tgblt.“ telegrāfē īf Tokio: Īščhīroščā kauja pē Kaajanās īr eesahlušēs. Kreewu pozišijas deenwidōs un deenwidu-austrumos no Kaajanās īr īsrahbījūščās par loti sīvram. — Japāni pē Port-Arturas ešot dabūjūšči pasiprinājūmus newīs no galweno armijas, bet no pahšās Japānās. No turenes īfjuštītas ari 4 dīwīšijas lahjneeku un 2 brigādes kawalerijas generāleem Kuroki un

Nobu palihga. Fuschima aissautis no Port-Arturas projam un wina weeta ezeltis Matsamura.]

Uf Kaojanas pamanits "japanu" gaisa b a l o n s, kas warbuht bija uslaisis no Jntou. Nestatotees uf pehdejās deenas labo laujas iſnagtumu, kreewi, la leelas, nodomajuschi ſakopot ſawus ſpehſus atſahpamees.

Kaujas pec Port-Arturas.

a) Uf ſauſſemes.

No Eſchiſu telegraſe awiſei "Daily Telegraph" no 12. (25.) aug.: No tizameem awoteem ſino, la leetu ſah-wollis Port-Arturas tara teatri ſchimbriſcham eſot ſchahds:

Uf austrumeem no Dagufchanas libſi Wilku ſalnees wiſſ apgabals eenemis no japaneem, tuzi tur uſſahdbijuschi ap 300 ſmogos leelgabalus, neſſaitot lauru leelgabalus: tai ſſaita eſot 10 ahtſchahwejt 6 jollu leelgabal, ar tuzeeem riſhlojotees juhras lazeitwi. Ari zeetofſchuu leelgabali laiſſi darba, tuzi ſche ſawestii no daſchadeem Japanas zeetofſchneem; no ſchās puſes japaneem eſot eeſpehjamſ apſchaudit ſalnuſ. Kreewu puſe, beſ ſmogajeem leelgabaleem, paſahwiigi darbo-jotees ap 100 weeglo no ahtſchahweju. — Reetumos japani eenehmuſchi Jſchchanas ſortu, taſ aſſahji peeeju pſaſcham ſa-jumam preeſch Port-Arturas, beſ japanu ſahineeki nedrihſi dotees uf preeſchu pa ſcho jetu, haididamees no apaſchſemes minam. No ſchās puſes japani war apſchaudit ari kreewu auſtruma apjeetinajumus, tuzi taſdejadi naſt kruſta uguntſ. Balofchu libji japani ir eenehmuſchi, beſ kaoteſchana ariween wehſi ir kreewu rotās. Seemetos japaneem wehſi naw ſde-wees eenemt Balidſchuanu; wina ſahineeki un preeſchpulki wairat reiſes jau ir eelauſuſchees aiſ eelſchajās apjeetinajumu lehdēs, beſ lauru reiſ ir aſſiſi.

Japanu ſpeegi Port-Artura nopuslas pahrgreest apaſch-ſemes minu elektriſto wadu drahtis. Japaneem nebuſ eeſpeh-jamſ uſbruſt no auſtrumu puſes, ſamehr wehſi ſtrahdſu kreewu forti. — Jſchchanas ſorta eenemſchānu japani uſſlata par pa-nahtumu, taſ nodroſchina uſbruſtuma eeſpehjamibu no reetu-meem, no tuzeeenes nodomats zeetofſni ſurmet, laiſchot pa aſſlāto libſenumu japanu galwenos ſpehſus. Kreewi ſirdigi aſſſahw lauru pehdu ſemes.

Peſh ſineeſchu ſinam no Port-Arturas, Selta ſalna, Baltā Marmora ſalna un kaoteſchana ſorti eſot weenigee galweene forti, tuzi wehſi atrodotees kreewu droſchā peederumā. Jiti kreewu galweene forti eſot gan wehſi kreewu rotās, beſ ſahwot ſem japanu artilerijas uguntſ, ta la joſchahbotees waj kreewi toſ wareſchot ligi noturei. Wairakſahri no japaneem eenemtais un aſſal ſahdetais ſorts Nr. 5, eſot tagad aſſal no japaneem eenemits. Peſh daſchām, la leelas, pareiſam ſinam, jaunais eiropēſchu eeſkriſis Port-Artura ſahwot leemſmās. Ta la eſtas tur buhdinas no maſta keegeteem, tad uguntſgrehts neeſot wiſſpahreſi. Japani leetojot pec Port-Arturas apſchahdiſchānas 300 ſmogos leelgabalus no Stobes, Nagafatu un Jofahamas oſtu apjeetinajumee. — Kaſda 9. (22.) aug. no Port-Arturas iſbrauſe dſchonta uſdod kreewu eewainoto ſſaitu uf 5000 un ſino, la japani eeneh-muſchi Eſchaoaganlo auglumus.

b) Uf juhras.

Peſh nelaimigās 28. julija juhras kaujas, tuzas mehrſis bija Port-Arturas eſtadras ſaweenoſchānās ar Wladiwoſtoſas eſtadru, beſ tuzas ſchās bija Port-Arturas eſtadras ſaboja-ſchānās un iſſihbinaſchāna, daſchu ſara ſugu liſſens igatu laiku nebija ſinamſ. ſlaidru ſinu truhla laiſni par Port-Arturas eſtadras leelajeem bruu ſugeem, peem. "Retwiſſanu", "Pobedu", "Sewastoſoli", "Perewetu", "Poltawu", la ari kreiferi, "Balladu". Tagad nu ſlaidri ſinamſ, la ſche ſugi peſh 28. julija leelās juhras kaujas atgreefuſchees uf Port-Arturu atpaſat. Kontradmirals Inaſ Uchtomſſis, tuzſch peſh eſtadras komandanta Witheſta boja eeſchānās uf "Zefare-wiſſſcha" uſnehmās Port-Arturas eſtadras wadibu, noſuhtijis Wina Maſeſtatei Keiſaram ſeloſchu telegramu:

28. julija wiſa Port-Arturas eſtadra, tuzas ſaſahweja no bruu ſugeem "Zefarewiſſſcha", "Retwiſſana", "Pereweta", "Pobedas", "Poltawas" un "Sewastoſoles", kreiferem "A-tolba", "Dianas", "Ballabas" un "Nowika" un 8 torpedu laiww, iſbrauza no Port-Arturas, lai iſſauſſos zaur eenaid-neela ſugu rindam un aſſlādu uf Wladiwoſtoſa. Laimigi iſbrauſuſchi zaur minu aſſiproſojuemeem un nobrauſuſchi juhdjes 20, ſaſtapamees ar japanu eſtadru, eeſahlām ar to ſautees. Bija ilga 1 1/2 ſtundas beſ lahdem ſewiſſſcheem ſabojajumeem muſhu puſe. Beelā ſtunda eenaidneekſ no-ſahdamees muſhu jekam preeſchā, eeſahla lauru no jauna, tuzas ilga libſi pulſſien 7 1/2 walarā. Bihnas beigās "Zefare-wiſſſch", tuzam laiſam bija ſabojata ſuhre un tuzſch iſ-kuwa iſ kaujas ſahriſas, rahdija ſignālu: "Admirals atdod wiſſſpawehſi". Ta la nu man uf bruu ſuga "Pereweta" bija ſaſchautas tā deenas tā naktis ſignālu eeſaiſes, tad ee-ſe komandas tilla ſtangā peeſſiprinaju ſignālu: "Man ſſot". Domaju, la wiſi lugi to neeraudſija. Cewehrojot to, la uſ mana ſuga bija doudſ nogalnatu un eewainotu, tā ari to, la ſuga artilerija, rumpſ un elektriſſā eeſaiſe ſipri ſabojati, tad ee-ſe noſehmu, atgreefees uf Port-Arturu atpaſat. Man ſeloja bruu ſugi "Retwiſſan", "Pobeda", "Poltawa", "Sewastoſoli", "Zefarewiſſſch" un kreiferſ "Ballada". Bruu ſugis "Zefarewiſſſch" brauza widejā aſtrumā. Ugainajotees tumſā no paſahwiigeem torpedu uſbruſtumeem, tugi tumſā iſ-ſihda. De enai auſſot Port-Artura atradās bruu ſugi "Retwiſſan", "Sewastoſoli", "Perewet", "Pobeda" un "Poltawa", kreiferſ "Ballada" un trihſ torpedu laiww.

Kaujā nolanti: leitnants Sallanow un miſchmans Doris de Livrons. Gruhti eewainoti: 1. ſchſtras ſapteinis Boſſmans, tuzſch peſh ſawas eewainoſchānās wehſi 20 ſtundas, libſi pat bruu ſuga eebrauſchānā eeſchjā oſtā, palika uf komandas tilla; gruhti eewainots ari leitnants Rilow. No-nahweti pawifaſm 38 apaſchſchareiwji, eewainoti 21 wiſſneekſ un 286 apaſchſchareiwji, no tuzeeem pehdejeem 50 gruhti eewainoti. Kugi teel iſſaboti no ſugu taudim un oſtas ſtraidneekſem. No japanu puſes pee jihnas peedahjās: 4 pirmās ſchſtras bruu ſugi, 1 otrās ſchſtras bruu ſugis, 4 brunoti kreiferi, 5 weegli kreiferi un 50 torpedu laiww. Kontradmirala Witheſta weeta (tuzſch uf bruu ſuga "Zefare-wiſſſcha" atrada galu) ee uſnehmos Port-Arturas eſtadras wadibu.

No Tokio ſino no 25. (12.) aug.: Admirals Kataoka oſſijali ſino: 10. auguſtā kreewi apſchahdija muſhu poſijijas no kaoteſchana puſes. Pret wineem tita iſſuhtiti kreiferi "Niſſan" un "Kaſſuga", tuzi, peeeedami pee kraſta, peeſpeeda eenaidneeku apluſt pehſ neligas apſchahdiſchānās. Torpedu lehraja "Aſaſchio" komandees, leitnantis Matsunada ſino, la bruu ſugis "Sewastoſoli", taſ 9. auguſtā no rihta apſchahdija muſhu ſauſſemes lara ſpehſu, ap pulſſien 1 deenā uſſkrehtis uf minas. Bruu ſugis ſawehlees uf labajeem ſahneem un ar buſſſerwaitona palihdſibu eewestis atpaſat oſtā.

"Nowika" liſtenis.

Kreiferſ "Nowika" wehſa uf ſemi pehdejā laiſā wiſas paſaulis uſmanibu. Ar ſawu pahdroſchibu un iſwehzihu wiſch eeguwa nedalitu ſmpatiju. Apbrihnota tita wina iſwehziḡa wadiba, apbrihnota wina perſonala duſchiba, ap-brihnoti wina pahdroſchee taſhee drauzeni, beſ galu galā taſ taſchu naw warejis iſbeht ſawam liſtenim. Bojā gh-jis taſ tomehr waronigā jihnā, ta taſ no wina ari ziadi nebija ſagadams. Kreiferſ "Nowika" komandants par to wiſpadewigi noſuhtijis Wina Maſeſtatei Keiſaram ſeloſchu telegramu: "Peſh jihnas beigam 28. julijā, tuzā kreiferſ bija dabujis trihſ zaurumus wiſ uhdens linijas, ee ar kre-ſeri "Aſſoldu" iſſauſſos zauri eenaidneeku ſugu rindai. Ma-ſchinu iſlabojot "Aſſolds" miḡlā mums iſſuda iſ redſes ap-ſota. 28. julijā "Nowika" eebrauza Kiauſchao oſtā un eenehma ogles. 30. julijā wiſch aſſal deewās juhrā un Ja-pānai aplahetbrauſdamſ brauza uf Wladiwoſtoſa. 7. auguſtā ee biju noluwis Korſatowa oſtā (Sachalinas ſalas deenwid-ſ. Red.), tur eenehmu ogles un pulſſien 4 pehſ puſdeenas tajā paſchā deenā eeraudſiju tuwojamees lahdu eenaidneela Ki-ſata tita kreiferi. "Nowika" ſaribhōjās uf jihnu un pulſſien 5 un 15 minutēs eeſahjās kauja. "Nowika" dabuja trihſ zaurumus ſem uhdens linijas un diwos zaurumus wiſ uhdens linijas. Stubres telpas "Nowikam" peepſudba ar uhdenti. Eenaidneeka kreiferſ, tuzſch ari bija tizis eebojats, pahtrauza jihnu un wiſu laiku til pa beſdrahts telegraſu deewa ſinas jiteem japanu ſugeem. Ta la kaujas beigās "Nowikam" wairſ bija weſſi tita 6 ſaiti un ari ſuhre bija tihſe ſabojata, tad ee biju peeſpeſſis atgreefees uf Kor-ſatowa atpaſat. Nakti ee aſſal jereju dotees juhrā. Beſ taheſt la nebija eeſpehjamſ iſſabot ſuhres ſabojajumus un tuwojās wairati eenaidneela ſugi, ſo wareja wehrot no tele-graſeſchānās un galinas mereja ſpindhuma, tad ee apnehmos kreiferi "Nowiku" labat paſt nogremdet ſellā uhdenti. Di-jeeri, apaſchſchareiwji un wiſa ſuga manta tita iſjetti malā. 8. auguſtā lahdēs eenaidneeka kreiferſ, pehſ "Suma" tita, iſſihzinaja kreiferſ "Nowika" wiſ uhdens redſamās datas. 28. julija kaujā uf "Nowika" nolanti 2 apaſchſchareiwji un weegli eewainots ſuga ahtſis "Eſhſins". 7. auguſta kaujā nonahweti 2 apaſchſchareiwji, weegli eewainoti leitnants Sterk un 14 apaſchſchareiwji; gruhti eewainoti 2 wiſri.

Par 28. julija juhras kauju.

Anglu Awifes "Daily Telegraph" koreſpondents ap-ſaſta 28. jul. juhras kauju pehſ lahdās kreewu torpedu laiww komandanta, kaujas libſdaldneeka noſahſta. Apaſ-ſſiſ Port-Arturas eſtadras iſbrauſchānu juhrā tapat la ta jau bij aſſahſſita kontradmirala Keiſenſelina ſinohumā, ſah-ſitajſ turpina:

Japanu ſote noſahjās wairat uf reetumeem no muſhu ſlotes un brauza paraleli — libſſteku muſhu ſugu rindai. Geeſahjās niſna kauja ſugin pret pret ſugi. Keelgabalū ſchah-weene pehrſoni trakoja uf 11 weſſes gara gabala. Patei-zeetes ſugu ahtai gaitai, kauja wehlat iſſteepās 13 juhdſchu garumā. Peſh tam abas eſtadras pagreeſas un eeſahjās pahtrauſums uf weſelu ſundu. Pulſſien 2 pehſ puſdeenas "Aſſolds" aſſal eeſahla ſchahſchānu. Kreewu eſtadra tobrihd brauza uf deenwidu-auſtrumeem ar 6 juhdſes leetu ahtrumu. Kauja turpinajās libſi pulſſien 3,15 min. ar libſſigeem panahſtumeem abās puſes.

Pulſſien 3,15 min. abas ſlotes aſſal pagreeſas un aſſal eeſahjās ſarjbrihdſis.

Pulſſien 4,50 min. kauja eebeḡās treſcho reiſi. Pulſſien 5,55 min. uf bruu ſuga "Zefarewiſſſch" nolanti 12 jollu grana-ta, tuzas nonahweja Port-Arturas eſtadras komandantu admirali Witheſtu, eewainoja admirali Matuſewiſſchu un ſuga komandantu. Tuhlit pehſ tam kreita 2 oſjeeri, tuzi weentſ pehſ otra uſnehmās ſuga wadibu, ta la uſ komandas tilla wairſ neweena nepaliſa, taſ waretu uſneemtees koman-deſchānu. ſchāt brihdi no maſchinu nodafas ſinoja, la maſchina apſahbda un ſuhres aparats ſabojats. Bruu ſuga "Zefarewiſſſch" wadiba pahrgahja uf miſchmani. Bejā uf Kiauſchānu juhrā apglabaja krituſchōs, pee tam weſelu libſu weeta bija jalaiſch juhrē tita galwas, rotas un lahjas. Pahrejas krituſcho meeſas dakas nebij atrodamas. No ſcho laiſu "Zefarewiſſſch" atſpeeda atpaſat japanu eſtadru, ſchahdams no abeem ſahneem.

Wiſſ eenaidneeka ſugi ſagreeſās pret wina un ſaſopoja uf to wiſu ſawu leelgabalū uguni. Apmehtam weenu juhdſi no wina atahlu wiſu laiſu turejās japanu torpedu laiww, gaididama uf iſdewiḡu brihdi, lai waretu padeigt ſawu bruu ſugu eeſahſto darbu. Tee bij gruhti brihſchi. ſturſſeni wairſ newilla duhdmus, tita uguntſ ſtrubſſas iſſchahwās no leelgabalū riſſlem un riſbeja apſtubinoſchais ſchahweenu ſſoules reetſ. Debeſ pahſſahjās gahſchſarſaneem un ſeltoteem mahſoneem. Tad pezi muſhu bruu ſugi pagreeſas uf Port-Arturu. Japanu torpedu laiww, tuzas uſtraudſija zitus kreewu ſugis, aſſbrauza uf deenwidem, beſ ahtri uſnahſuſe tumſa aſſſaweja winas iſbarit minu uſbruſtumu.

Stahſſitaja ſugis brauzis ſaweenotees ar Wladiwoſtoſas eſtadru, beſ wehlat, eeſſatidams to par neiſſildamſ, pagreeſees uf deenwidem. Te wina pamanijuschi diwi japanu torpedu lehraji un nu eeſahſuſes ahrpabhtija ſtreeſchānās uf Kiauſchānu. Kuga laudis tilla turejuſchees uf lahjam un daudſi maſ ſtundās nowozojuschi par daudſi gadeem.

Peſh 50 juhdſchu tablas paſahdiſchānās japani heidſot aſſſahjuſchees un pagreejuſchees atpaſat uf Port-Arturu. Beſori-dai ſtundas wehlat uf wajatās torpedu laiww ſabojajusēs maſchina un ja japani buhtu wehſi 15 minutēs paſahdiſch-ſchānos turpinajuschi, tad kreewu ſugin buhtu peenahjis galſ. Maſchinu ahtumā daudſmaſ iſlabojuschi, wini turpinajuschi jetu.

Japani pa kaujas laiſu ſchahwufſchi wiſwairat no leela ſalibra leelgabaleem. Wina 12 jollu granatas bija lahdetas ar melinitu, beſ 10 jollu granatas ar libitu.

Wehſ neaimiſſiſchm ſchās deenas libſi pat muſhu muſſcha galam, — ſapteinis nobeldſa ſawu ſahſtu. — Ta nebij kauja, beſ tihra elle!

Sihſſakas ſinas par Wladiwoſtoſas eſtadras kauju 1. auguſtā.

Bihnu ſary Wladiwoſtoſas un admirala Kamimuras eſtadram apraſta leela anglu awiſe "Times" pehſ ſinam iſ japanu galwas pilſheſtas Tokio ſchā:

1. auguſta rihts bija toti ſlaidris. Admirals Kami-mura ar 4 kreiferem, tuzi ſahweja paſſehpuſchees lahdā libji Korejas peekraſte, iſbrauza uf deenwidem.

Ap pulſſien 5 no rihta kreifa puſe, apmehtam 10 weſſu attahlumā, japani pamanija Wladiwoſtoſas eſtadru, tuzas ari brauza uf deenwidem, Port-Arturas eſtadrai pretim, lai ar to ſaweenotos. Japani ſahla luht ſawus deewus, lai ſchoreti wairſ neiſdotos Wladiwoſtoſas ſugeem iſmukt. Tita iſſleetoti wiſi aſſſardſibas ſoti, lai kreewi nepamanitu preteneeku, un lai teem waretu aſſeet aiſ muguras. Kreewi, ta litas, nemanija eenaidneeka tuwumu.

Attahlumſ ſary abām eſtadram ſchāi brihdi bija 8,750 metri. Japani atlahja uguni un drihſ ween eeſahjās ſarſta apſchahdiſchānās. Kreewi brauza tā ſauſtā "Kſhwatara ſolonā"; japani noſahdbijās burta T weidā, apſchahdiſdami kreewus no ſuhres un preeſchgala, ſamehr kreewu ſugi eeſkuwa zits zita uguni un newareja ſekmigi ſchaut.

Drihſ pehſ tam uf "Kurika" iſſehlās uguntſgrehts un wiſch ſahla brauſat riſneem, wina ſuhre aſim redſot bija bojata un neſtrahdaja. Uf pahrejeem abeem lugeem ari pa-rahdbijās uguntſgrehts. Leemu meſles parahdbijās par kreifo ſahnu luhtam, beſ komandai ahtri iſdewas uguni apſehſi.

Pa tam "Kurika" ſahla ar ſuhres galu grimt un ſahwehlās uf kreifaſeem ſahneem. Wina droſchſardiga komanda tomehr beſ miſſeſchānās ſchahwa ar wiſeem ſaweem leelga-baleem. Wehſreſ un wehſreſ "Roſſija" un "Gromobot" atgreefās pee ſawa bojā ejoſchā beedra to glahbt, beſ tita wehligi deewās paſchā breeſmās, nepadaridami preteneekam neſahdas leelas ſahdes. Attahlumſ ſary abām eſtadram ſchāi laiſā nebija leelās par 5 weſſem un gandrihſi latris japanu ſchahweens trahpja mehrſi. Uf "Roſſijas" uguntſ-grehts iſſehlās reiſes 5—6 un reiſes 3—4 "Gromobots" wiſs eetinās leemſmās un duhdmos. Beigās "Kurikam" tita ſabojati waj wiſi leelgabalū. Wehſi bija paſſuſchi til diwi, no tuzeeem beſ miſſeſchānās tita ſchauts.

ſchāt brihdi japaneem palihḡa peenahja zetortā eſtadra, ſaſahwwoſcha no kreiferem "Nanwa" un "Zaſaſchicho". Kamimura uſdewa teem aſſſahdat "Kuriku", beſ paſt ar 4 kreiferem dſinās paſat "Roſſijai" un "Gromobojam".

"Kurika", taſ bija palihḡi gandrihſi pawifaſm beſ eerotſcheem, pamaſſtem grimā. Daſchi no matroſcheem ſahla leht pahſ ſuga malu juhrā, ziti atwehra leelgabalū lodſinas, lai ſugis drihſat peepſuhſu ar uhdenti. Kugis grimā, beſ ar neſatrinamū duſchibu ariween wehſi turpinaja ſchaut no ſaweem pahris attuſſcheem leelgabaleem. Wehſot ſuhres galſ pawifaſm paſuda uhdenti, preeſchgalſ ſahwehlās gahſā un tad wiſs ſugis paſuda ſem uhdens.

Wirs uhdens palika til pehdſchi dehtu gabali un ſiſſi-ſtoſcho ſiſweku galwas. Japanu ſugi "Nanwa" un "Zaſa-ſchicho" nolaida laiww un ſahla glahbt eenaidneekſ. ſchāt brihdi peenahja ari wina laiww ſotile un palihḡeja glahbt.

Pa tam ari admirals Kamimura atgreefās no paſat-dſiſchānās.

No ahtſemem.

Sahjija. Uf frantiſchu robeſcham ſchad un tad at-gadas notlumū, tuzi leezina pahſ frantiſchu eenaidu pret wahzeem. "Straſburger Poſt" ſino, la frantiſchu meſchunge Noels ſchahwis uf wahzeescheem, tuzi aiſ pahſſatſchānās bijuschi pahrgahjuſchi pahſ robeſchu un meſchā laſjuſchi maſtu. "Eſ juhs pruſchſ noſchahſchu tā ſunus!" tā franzuſiſ iſſauzees. Rahdai ſeewetei weena ſkrots eeſtrehjuſe kruhtis, diwas labā rotā, weena wehderā, pezas labā un iſchetras kreifa ſahja. Wina aiſweſta uf ſlimnizu, tur ta eſot uf mirſchānu. Noels wehſi ſchahwis, tad wahzeeschi jau bijuschi pahſbehuſchi ſawā daſā. Iſmelleſchāna uſſahſta.

Anglija. Angteem Tibetā pehſ daſchām ſinam jau ſahla ſahſtees ſiſti. Sinots tita, la tibeteſchi teem nepahr-dobot pahriſtas weelu un grihot iſmehrdet babā. Tagad nu aſſal teel wehſiſ, la tibeteſchi anglu eeſpediſijai peewedot pahriſtas, ziti ween wahabſiſ. Anglu eeſpediſijās wadonis luht peedraudejis Ehaſu, ja wahabſetu, pat bombardet, ja ne-tiſtu pahrdotas pahriſtas weelas un tibeteſcheem ſaſchſuſe tuhlu ſuga duſſcha. Dalai Lama aiſſaidees lapās. Beſ wairſ ſeegelis eſot palihḡi Ehaſā. Nu angli, domajams, iſſe-galā ari beſ Dalai Lamas. Noſſehḡs lihḡumu ar ta aſſſahto neetneeku un lihḡums buſs grihot negrihot jareſpekte ari pa-ſcham Dalai Lamas.

— **Winu paſuſchāna.** "Daily Express" ſino, la apaſchuhdena minas, tuzas aſſſargajuſchās Blimutās reidu, noſſehpumainā lahriā paſubuſchās. Elektriſto wadu drahtis, taſ ſaweenoja minas ar nowehroſchānās ſaſſihu El-ſiſtona ſortā, pahrgreetas un paſchās minas noſagtas. Re-ſſanama noſſehpumaina rola riſhlojuſes ari ap zitam minam, tā la taſ tagad neſam wairſ nederot. Diſſialā iſmelleſchānā iſrahdbiſees, la weenigee ſugi, tuzi ſahwejuſchi noenturoti ſcho minu tuwumā, bijuschi wahju eſtadras ſugi, tuzas neſen wee-ſojās Blimutā. Tomehr neeſot iſredſams, la wahzeeschi buhtu warejuſchi to ſinat par ſchām minam. "Königsberg. Hart. Zig." pee tam peeſhḡe: No anglu puſes ir toti laiſni, la tee taitni nenofauz wahju juhrneekſ par ſagteem.

Makedonija. Paſſſiamais makedoneſchu brihwibas laſotaju bandu wadonis Boris Sarafowſ atrobot ſahwollſ Makedonijā par toti neapmeeriſoſchu. Saruna ar awiſes "Petit Parisien" aſſſſrahdbiſchu wiſch apgalwojis, la Tur-zija iſſleetojot wiſus lihſſektus, lai Würzſegās reformu pade-ritu par tihreem neeſeem. Eiropēſchu ſchandarmerijas orga-niſeſchāna maſat nahſot makedoneſcheem par labu, la turkeem pahſcheem. Turku eeſahdes turpinot ſawas pretſſumibās.

Dzīvotāju tagad
Eivorova eelā 8,
pretim Wehrmana dahrsam.

Zobu ārstē
Late Weibel.

Fabrdodu par mehreņu zemu
javu līgādigo

grahmatu tirgotavu,
Daugavas malā Nr. 137, — jeb
pret drošību īpašumu apmaiņu.

Manā argahdībā dabujams:
Staburaga behrni.

Ernsts Plates,
Rigā, pēc Petera dahrsam un
Stahru eelā Nr. 13.

Poliklinika
ahdas un dšmuma slimības.

Rigā, Shtubā eelā Nr. 16,
Starp jūru īsmelšchana ar elek-
trisku apgaismochanu, ahri-
schana ar elektrizitāti.

III. Rigas fawstarp. Kreditbdr. norehkins
Rakku un leslās Kaleju eelas Kuhri,
paschu namā.

Table with columns: Debet, Kredit, Bilanze. Lists various financial items and amounts.

Fotografiski
aparati.
Objektivi.

Operu glahšes, barometri,
termometri, sīhmelšchanaš pē-
derumi, kompāsi, tahštatamās
truhšas.

Fotografiski aparati ar
wišcem pēderumeem pa fa-
brikas zenam.

Carl Bertels.
Rakku eelā Nr. 18.

Optika, fotografija,
elektrizitate.

Manā apghdībā dabujams:
Spehks.

Ernsts Plates,
Rigā, pēc Petera dahrsam un
Stahru eelā Nr. 13.

Optista magasina
Jahn Ramberg,

Operu glahšes, paušnejas, brilles,
tahštatamās, barometri, termo-
metrus, lupes u. t. t.

Bezgalā schujmašchinu, adamo
mašchinu u. welošpedu tirgot.

Wilh. Ruth

Rigā, Kungu eelā Nr. 26, Rigā.
(Dibinata 1873. gadā).

welošpedu
weenigā pahrdošchanaš
weeta.

Pamašchiba adšchanaš un
mahšlīgā īschūschanaš par weli.

Zatweescheem.

Ar scho le el aifahrtiots, la emes pahrdošchana D edwinas muishā
Kiewas turumō, arween teel turpinata.

Rigas muškās skola

G. v. Gizecki (Smilšhu eelā Nr. 36.)
Mahzibu sahums 23. aug.

Javnu skolneku un skolnechū pēteišchanaš preešch
wišm nedalam (ari bes preešch inoščonom) katru deenu no
16. augusta sahlot no pulst. 10—6 konlejš.

Direktors Hans Nedela.

Tukuma

pilšehtas walde žour scho pasmo, la 1. septembri sch. g. Tukumā atwehš
finantšhu ministrišas pahršina atwehšchōš.

pilšehtas tirdsneezibas skolu.

Ušnemschanaš ekšameni jaunajā un wejalajā sag. I. un II. Mahšē duhš
1., 2. un 3. septembri, pulst. 9 no rihta.

Rujenes Semkopibas Beedribā:
I. 3. septembri 1904. g.

Cirdsneezibas skola Jehkabstatē.

Otrās
Rigas Krahj-Nisd. Sabeedr.

Eivorova eelā Nr. 6,

Rigas Krahj-Nisd. Sabeedr.

Ernsts Plates

Ed. Zehders, Rigā,

Richard Garrett un dehla Leistonā (Anglijā)

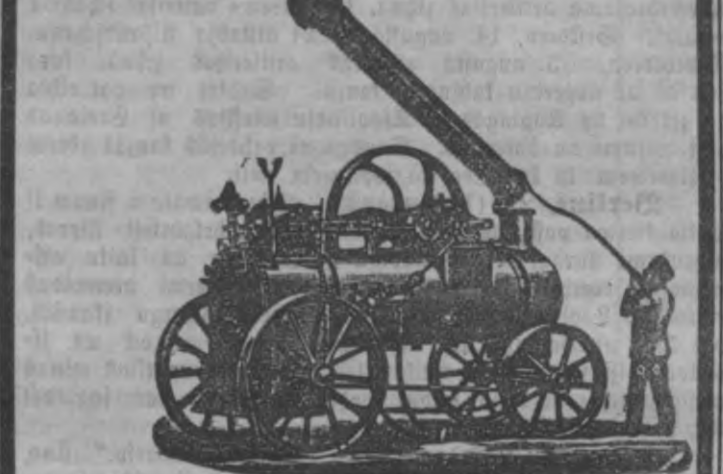
U. F. Schwarzhoffa original

Th. Riegert,

R. A. Knoke,

Ed. Zehders, Rigā,

Richard Garrett un dehla Leistonā (Anglijā)

Locomobiles

twaiķa kulamas mašchinas.

gehpeļa un roķas kulamas mašchinas.

Mahzibas wehstules

„Wadonis pa Peterburgu“

R. A. Knoke,

U. F. Schwarzhoffa original

arflus,

U. F. Schwarzhoff,

semkopibas rihku fabrika.

Th. Riegert,

R. A. Knoke,

Th. Riegert,

R. A. Knoke,

Th. Riegert,

R. A. Knoke,

Laipnai eeweħribai!

Tabakā rokas kulmašhina

ar
stikšnas dšineju us ruktu leģereem, beš sobu rateem, narw trošhina, narw ari dahrgās išlabošhinas.
Maksā 75 rbl.

Seena grabbekti,

8 peħbās,
us tehrauda riteneem,
no 40 rbl. sahkot.

Tabibas plaujmašhina:

130 rbl.

Seena plaujmašhinas. Fenikša peena separatori. Pumpji. Uguns sehħirzenes. Wišadas mašhinas
Chrtakee maksāshanas noteikumi!

Galwo.

Teatra bulwari Nr. 3. **Hugo Hermann Meyer, Rīgā,** Teatra bulwari Nr. 3.

Gal

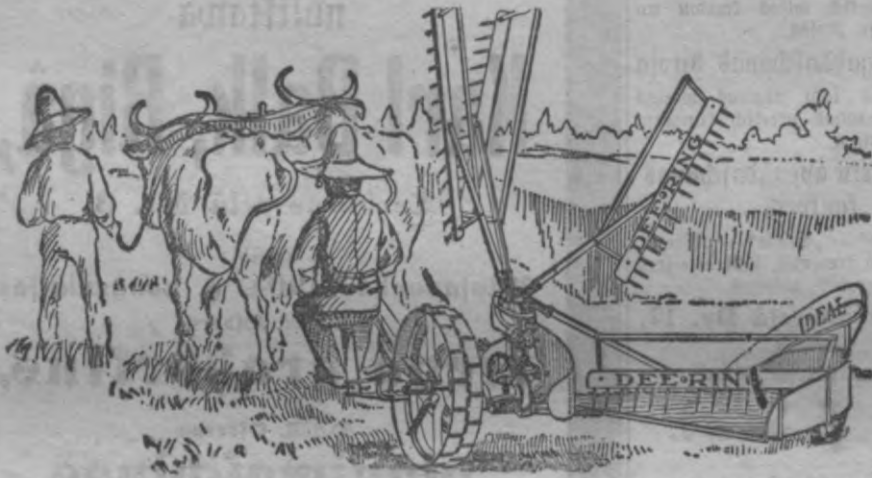
Preekšh rudens
sešonas saħtuma
ištahrdodu
leetotas

Notes

no 10 kap. sahkot.

Arth. Gizeycki,

Muštikaliju maģasinas Leelā Smilšhu eelā 36 un Majoros.

Wišlabakās, išturigakās un loti weegli širģeem welkamas
te beš ištahmuma tihai weenigi

Diringa

plaujmašhinas, lueas godateem semtoģeem eeteizamas pirft.

Amerikas peena separatori

„Sharples Tubular“.

Leels kraħjums referwu dalu.

Tscharls Diring.

Rīgā, Leelā Jaun-eelā Nr. 25.

Leelnoliktawa preekšh Seemela Kreewijas un Sibirijas.

Telegramu adrese: Doring — Rīgā. Telefons Nr. 2706.

Wagonu fabrikas „Feniks“
laukfaimneez. mašhinu un riħku noliktawa,
Rīgā, Leelā Smilšhu eelā Nr. 9,
peedahwā zeen. semtoģeem par wišlehtakām zenam
kulamas mašhinas,
dšihšhanai ar roku un širģu, konstruktas us weenkahrsheem lodišhu, ruktu
un mišina riuka smehres leģereem, peħz ištweħles.
Geħpeles ar seģteem sobu rateem.
Weħtijamas mašhinas wišados leelumos.
Wišadu sistemu arħlus, ezeščhas un ekštirpatorus.
Ekšelu mašhinas.
Muħšu mašhinas pagatawotas toti aturati išt wišlabaka materiala, tā ta par
winu labumu un išturibu pilnigi galwojam.

K. Lorch & beedr.
Rīgā, Rungu eelā Nr. 22,
Dahferberģa nama.
Rīgā, Rungu eelā Nr. 22,
Dahferberģa nama.
Baltijas fabrikatu noliktawa
dabujami
wišadas sortes
andekli,
linu un patulu dšijas
par fabrikas zenam
pe
K. Lorch & beedr.

Šħitās Steiermarkas
kahpoštu ehweles,
ar eedobumu triħtoem šħawenaseem našheem, wišada seelumā un
paštšama labuma, tā ari ar ratu greeshamas
kahpoštu mašhinas
ar 4—8 našheem peedahwā
Johannes Mitschke,
tehrauda preišhu un medibas riħtu noliktawa, mahjas un sehħu peede-
rumu maģasina.
Rīgā, Rungu eelā Nr. 11.

Nerwus un saħuščhanos šħiprinajoščhs lihdselkis
preekšh peeaģuščheem un behrneem.
Sanatogen
Tihai iħhs no Bauer & Co. kreemu origina! eepahajam!
No mašweħteģeem pakaldacinajumeem teħ beħħidinats.
Broščhuras peefuħta par weħti. K. J. Kresling, Sm. Peterburgā.

Tabaka
no pašħšanām deentwidus fabrikam
dabujama tatra deenu šħwaģa.
Geħeģ saħsus zigarus
no Gawanera, Māndela, Šhop-
fera un tā tahħat.
Leela piħģju un zigaru šħģju
ištweħle.
Sultan,
Aleksandra eelā Nr. 3, Ironamant-
neela bulwari Nr. 25. Telefons 2934.

Schnéevoigta koncerti
Rīģas Šħreħneeku beedriģā
no 16. aģušta lihds 1. septemħrim,
tatra deenu no pulst. 7 watorā.
Išteti (10 biletes) ā 3 rbl, biletes pa weenai ā 50 kap.,
beedreem un wafaras beedreem ā 35 kap.
Deenas programās war eestāģitees P. Melncera muštikaliju
iģģotawā, tā ari pee dahģa eesģam.
Relabweħģģā laģta koncerti notģte saħģe.